

Nuuk, 26. september 2025

Til: Departement for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning
Sendt til: APN@nanoq.gl
cc: embo@nanoq.gl

Høringssvar vedrørende: Høring om forhøjelse af TAC for havgående fiskeri efter torsk i Vestgrønland

Oceans North Kalaallit Nunaat (ONKN) arbejder for at fremme sunde have og en bæredygtig udnyttelse af havets levende ressourcer. Vi ønsker at bevare lokalsamfund gennem ansvarlig forvaltning af det kystnære og havgående fiskeri, så det kan sikre et fremtidigt livsgrundlag. En økosystembaseret forvaltning kan understøtte et bæredygtigt fiskeri – miljømæssigt, økonomisk, socialt og kulturelt. ONKN anbefaler som udgangspunkt altid, at den totale tilladte fangstmængde (TAC) følger den videnskabelige rådgivning, da denne sigter mod et optimalt fiskeri, der både beskytter økosystemet og sikrer langsigtet stabilitet for lokalsamfundene.

Baggrund

ONKN har gennemgået høringen om forhøjelse af TAC for havgående fiskeri efter torsk i Vestgrønland, tilsendt af Departement for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning til Fiskerirådet den 15. september med høringsfrist den 26. september kl. 16:00.

Høringen vedrører Fiskerirådets indstilling til Naalakkersuisut om at forhøje TAC for havgående fiskeri efter torsk i Vestgrønland med 10.000 tons i 2025. Den nuværende TAC er 6.500 tons for den udenskærs gydende torskebestand, hvilket allerede ligger ca. 101 % over den videnskabelige rådgivning fra ICES på 3.238 tons. Hvis forhøjelsen gennemføres, vil TAC'en i 2025 blive 16.500 tons – svarende til ca. 410 % over rådgivningen.

Generelle kommentarer

ONKN ønsker at fremhæve, at Fiskerilovens formål blandt andet er "at **fiskeressourcerne udnyttes bæredygtigt**, og at bestandene opretholdes på et niveau, hvor de er i stand til at give det **maksimalt langsigtede bæredygtige udbytte**".

ONKN henviser derudover til følgende uddrag fra forvaltningsplanen for torsk 2025–2029:

"Denne forvaltningsplan har til hensigt at fastsætte rammerne for et sociokulturelt, samfundsøkonomisk og **på sigt biologisk bæredygtigt erhvervsfiskeri**" (side 2)

"For at forvalte fiskeriet på den mest hensigtsfulde måde skal der nødvendigvis være en **balance mellem kapaciteten (antallet af fiskere / størrelsen af TAC) og ressourcen (mængden af fisk)**. Fiskeritrykket er i dag markant højere end rådgivningen, og denne forvaltningsplan tilstræber at **minske forskellen mellem TAC og rådgivningen over tid** under hensyntagen til ovenfor nævnte sociokulturelle forhold. For at sikre erhvervsfiskere i fremtiden, er der udarbejdet en strategi for

forvaltning af torskeressourcen. Denne forvaltningsplan indeholder **konkrete tiltag for at forbedre torskens vilkår** herunder bl.a. periodisk lukning af gydeområder og en model for TAC-fastsættelse.” (side 2)

“Rådgivning for det udenskærs fiskeri i Vestgrønland har i en lang årrække frem til og med 2023 været **intet fiskeri**. Derfor har dette område har været lukket for kommercielt fiskeri i mange år, idet **bestanden har en lav biomasse**. I årene 2023 og 2024 blev der gennemført forsøgsfiskeri efter den udenskærs gydende torsk, da der siden 2024 har været rådgivning for området, vil fiskeriet fremadrettet overgå til et kommercielt fiskeri baseret på denne rådgivning. **Fisketrykket på bestanden vil dog overstige rådgivningen, fordi bestanden også bliver befisket igennem det indenskærs fiskeri.**” (side 12)

“På denne baggrund foreskriver forvaltningsplanen at Naalakkersuisut fastsætter TAC baseret på den videnskabelige rådgivning under den forudsætning at **TAC maksimalt må variere med 15 % pr. år.**” (side 12)

Forvaltningsplanen, som blev udarbejdet af forvaltningen i samarbejde med Fiskerirådet, trådte først i kraft i januar 2025. Det er derfor stærkt bekymrende, at der allerede nu foreslås en markant afvigelse fra planen – og ovenikøbet med en TAC, der langt overstiger den videnskabelige rådgivning. Den fastsatte TAC for 2025 ligger allerede ca. **101 % over** rådgivningen, og den foreslåede forhøjelse vil betyde en **overskridelse på ca. 410 %**. Det svarer til mere end fire gange det niveau, der er anbefalet for et ansvarligt fiskeri.

Der er rigtigt nok indikationer om en positiv udvikling i bestanden, og dette afspejles også i rådgivningen, hvor der anbefales en forhøjelse fra 3.238 tons i 2025 til **4.708 tons i 2026**. Hvis rådgivningen følges, vil den forventeligt stige yderligere fremadrettet.

Vi opfordrer derfor til tålmodighed og forsigtighed. Bestanden blev først sidste år åbnet for kommercielt fiskeri, og bør have mulighed for at vokse stabilt. Det er afgørende, at vi fastholder den kurs, som blev forhandlet og vedtaget for de kommende fire år. Derefter kan vi revurdere, hvordan bestanden har udviklet sig. Vi har potentialet for at udvikle et blomstrende fiskeri – hvis vi lader ressourcen følge med i det tempo, den kan klare.

Fremtidsscenarier for TAC-forvaltning:

ONKN fremlægger følgende scenarier for, hvordan vi ser fremtiden. Naalakkersuisut kan på den baggrund overveje, hvilken kurs de ønsker at følge.

- **Scenarie 1 – Overudnyttelse (kritisk zone):** TAC >> rådgivning
TAC overskrider rådgivningen markant. Bestanden kollapser og ryger ned i den kritiske zone. Fiskeriet må lukkes igen – med store konsekvenser for både erhverv og økosystem.
- **Scenarie 2 – Status quo/stagnation (forsigtighedszone):** TAC > rådgivning
TAC overskrider rådgivningen moderat. Bestanden stagnerer og når aldrig sit fulde potentiale. Rådgivningen begynder at falde igen, og fiskeriet forbliver begrænset.

- **Scenarie 3 – Bæredygtig forvaltning (sund zone):** TAC = rådgivning
TAC følger rådgivningen. Bestanden befinder sig i den sunde zone og vokser støt mod et optimalt niveau. Rådgivningen og TAC kan øges gradvist i takt med bestandens udvikling – til gavn for både økonomien, samfundet og kulturen.

Specifikke kommentarer

ONKN har gennemgået argumenterne i høringsmaterialet og har følgende kommentarer:

1) "ICES-rådgivningen peger på en stigende biomasse"

Det er korrekt – og derfor stiger rådgivningen netop også. ONKN noterer dog, at ICES samtidig påpeger, at fiskeritrykket fortsat ligger over det bæredygtige niveau, da den udenskærs gydende bestand også påvirkes af det indenskærs fiskeri. Den stærke årgang bør have mulighed for at bidrage til en større gydebestand – men det kræver, at den ikke overfiskes.

2) "Grønland har tilstrækkelig fiskerikapacitet til øget udnyttelse"

Naalakkersuisut må tage ansvar for egne beslutninger. Ved at tillade en ny aktør i det havgående fiskeri har de selv skabt pres på de eksisterende aktører. Det løses ikke ved at presse ressourcen ud over sin bæreevne. En gevinst på kort sigt vil hurtigt blive afløst af lavere eller ingen kvoter, og som konsekvens et længerevarende tab. Fiskerikapaciteten skal tilpasses ressourcen – ikke omvendt. Om nødvendigt må Naalakkersuisut hjælpe med tiltag for at diversificere indkomstmuligheder.

3) "En forhøjelse af TAC vil give større eksportindtægter og bidrage positivt til landskassen"

Ja, men kun på kort sigt. Der kommer ikke flere fisk af at presse bestanden ud over dens bæreevne. Når fiskeriet er nødt til at blive lukket igen på sigt grundet overfiskeri, vil det føre til lavere eksportindtægter og mindre bidrag til landskassen – og som konsekvens et mindre bidrag til samfundet.

4) "Øget fangst vil skabe mere beskæftigelse i fiskeriet"

Ovenstående problematik gentages – Det er et kortsigtet argument. Der er allerede udfordringer med at bemane fartøjer, og det løses ikke med højere kvoter. En høj catch per unit effort (CPUE) er positivt – men kan ikke i sig selv retfærdiggøre overfiskeri.

Der fremføres flere argumenter i høringsmaterialet, som ONKN behandler under hvert sit emne:

- "Mulighed for justering af TAC under særlige forhold"

Det er korrekt, at forvaltningsplanen åbner op for, at der i *ekstraordinære tilfælde* kan fraviges fra styringsreglen for fastsættelse af TAC (side 12). Dette gælder bl.a. når den videnskabelige rådgivning anbefaler en stigning i TAC på mere end 15 % (side 13).

Men sammenholdt med forvaltningsplanens overordnede intention – nemlig at TAC skal nærme sig den videnskabelige rådgivning for at sikre biologisk bæredygtighed – fremstår det som en misvisende handling at påkalde sig Fiskerilovens §17, stk. 3 i denne sammenhæng.

Den videnskabelige rådgivnings stigning på 45 % fra 2025 til 2026 er i sig selv ekstraordinær, og viser at vi er på rette vej – og at vi kan forvente fortsat gode resultater – men det forudsætter at TAC følger rådgivningen.

Der er ingen faglig begrundelse for at overskride rådgivningen med en TAC, der ligger over 400 % højere end anbefalingen. En sådan handling underminerer både forvaltningsplanens troværdighed og den biologiske bæredygtighed – og er i modstrid med Fiskerilovens formål.

- **“Øget torskefiskeri vil måske have en positiv effekt på rejebestanden”**

Dette argument nærmer sig den økosystembaserede tilgang, som der er behov for i forvaltningen af levende ressourcer. Det er positivt, at der tænkes i sammenhænge mellem arter – men i dette tilfælde er argumentet spekulativt og ikke videnskabeligt underbygget. Disse rejer er en koldtvandsart, mens torsk trives i varmere vand – en observation, der understøttes af både forskning og fiskernes erfaringer. De to arter overlapper kun kortvarigt, og deres udbredelse vil ændre sig i takt med havtemperaturerne. Prognoser baseret på klimaforandringer forudsiger, at havtemperaturerne vil stige yderligere. Det vil være til fordel for torsk og til ulempe for rejer, som forventes at trække længere nordpå over tid – uanset hvordan vi forvalter torsk eller rejer. Derfor er dette argument ikke holdbart som begrundelse for øget torskefiskeri. Økosystembaseret forvaltning er en kompleks disciplin, der inddrager flere parametre – herunder havtemperaturer og interaktioner mellem arter. Viden om økosystemeffekter skal være robust og veldokumenteret, før den kan anvendes som grundlag for forvaltningsbeslutninger.

Naturens bank

Allerede i 1998 blev bæredygtighed i en grønlandsk forvaltningssammenhæng beskrevet med et billede, der stadig er aktuelt: Vi skal kun leve af renterne i naturens bank – aldrig røre hovedstolen. Bæredygtighed er en pligt, hvor vi alle skal bidrage til en afbalanceret forvaltning, så vores efterkommere får de samme muligheder som os – afhængigt af ressourcens ydeevne og samfundets behov.

Anno september 2025 står billedet stadig uhyggeligt aktuelt. Forslaget om øgede torskekvoter langt over de videnskabelige anbefalinger viser, at presset på de levende ressourcer fortsætter. Når vi vil have mere end renter og trækker på selve kapitalen, risikerer vi ikke blot at underminere bestanden, men også fremtidens socioøkonomiske og kulturelle grundlag i Grønland.

Med en hverdagsøkonomisk analogi kan det sammenlignes med at svinge kreditkortet, før pengene er kommet ind på kontoen – vi kører på kredit, får negative renter og efterlader regningen til fremtiden. Og ikke kun til fremtidens generationer, men til os selv, i vores egen levetid. Det er kortsigtet og uholdbart.

ONKN ønsker at fremme et ansvarligt og optimalt fiskeri med et maksimalt langsigtet bæredygtigt udbytte – et fiskeri, der er bæredygtigt både miljømæssigt, økonomisk, socialt og kulturelt. Vi vil gerne have fisk på bordet i morgen – men også om ti år.

Anbefalinger

ONKN anbefaler følgende:

- **At det overordnede mål fastholdes:** Torskebestanden skal holdes i den **sunde zone** og gives mulighed for at vokse til sit optimale niveau – til gavn for både fiskeriet og samfundet på lang sigt.
- **At TAC fastholdes på nuværende niveau:** For 2025 bør TAC forblive på 6.500 tons, som allerede er en forhøjelse i forhold til rådgivningen, men som kan accepteres som **overgangsforanstaltning**.
- **At TAC gradvist nærmer sig den videnskabelige rådgivning:** Fra 2026 og frem bør TAC justeres mod rådgivningen med maksimalt 15 % årligt, i **overensstemmelse med Forvaltningsplan** for torsk i Grønland 2025–2029.
- **At der indarbejdes en Harvest Control Rule (HCR):** En HCR vil bidrage til **stabilitet, forudsigelighed og ansvarlighed** i forvaltningsplanen, især i perioder med store udsving i rådgivningen. Det vil samtidig styrke tilliden i fiskerierhvervet og sikre, at beslutninger følger en gennemsigtig og vidensbaseret model.

ONKN takker for muligheden for at bidrage som høringspart, og ser frem til en fortsat dialog om, hvordan fiskeriforvaltningen kan udvikles i en mere bæredygtig og langsigtet retning.

Med venlig hilsen,

Jenseeraq Poulsen

Direktør, Oceans North Kalaallit Nunaat
contact@oceansnorth.gl